

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 IR 69 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO SEPTINTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 5 STRAIPSNIO, 2 IR 4 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SUJUNGIMO SU KONTINENTINĖS EUROPOS ELEKTROS TINKLAIS DARBUI SINCHRONINIU REŽIMU ĮSTATYMO NR. XI-2052 5, 6, 8, 12, 13 IR 13¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTŲ IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO (toliau kartu – Projektai) (TAP NR. 21-1; 21-15; 21-14; 21-13; TAIS NR. 20-16465(2); 20-16467(2); 20-16463(2); 20-16462(2))

Nr.
Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vertinant Projektų nuostatas ir Aiškinamajame rašte nurodytą motyvą, kad esama energijos kaupimo teisinio reguliavimo spraga bus užpildyta priėmus Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos rengiamą LR Elektros energetikos įstatymo pakeitimų projektą, perkelsiantį ir įgyvendinsiantį Europos Sąjungos Švarios energijos paketą elektros energijos rinkos dalyje (TAIS Nr. 20-11739), ir kad teikiami Projektai turi įsigalioti kuo anksčiau, manytume, kad būtų tikslinga ir racionalu apjungti šiuos projektus ir juos kartu svarstyti arba pateikti papildomus argumentus, dėl kurių apjungimas būtų netikslingas. Apjungus projektus, būtų užtikrintas teisėkūros ekonomiškumo principas, būtų sudarytos sąlygos sistemiškai įvertinti teisės aktų nuostatas ir būtų išvengta teisinio reguliavimo spragų. Tikėtina, kad tiek teikiami Projektai, tiek Elektros energetikos įstatymo pakeitimų projektas (TAIS Nr. 20-11739) bus svarstomi Seimo pavasario sesijoje.

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo Nr. XI-2052 5, 6, 8, 12, 13 ir 13¹ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Sinchronizavimo įstatymo projektas):

2. Aiškinamajame rašte nurodoma, kad Projektais siekiama įtvirtinti esmines sąlygas ir specialiuosius reikalavimus elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimui ir jos veiklai Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje, įskaitant sąlygas izoliuoto darbo rezervo

paslaugos teikimui išimties tvarka iki sistemos stabilaus darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais pradžios. Siekiant užtikrinti pasirinktų priemonių (Sinchronizavimo įstatymo projektu keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. siūloma nustatyti, kad Vyriausybė skiria juridinį asmenį, kuris turės pareigą įrengti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą ir *išimties tvarka* perdavimo sistemos operatoriui teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugą iki elektros energetikos sistemos sinchronizacijos pradžios (planuojama iki 2025 metų) reguliuojant minėtos paslaugos kainą) pagrįstumą, siūlytume detaliau pagrįsti (pateikti galimas alternatyvas, pvz., dėl finansavimo, dėl poveikio paslaugų kainoms ir pan.), ar pasirinktomis priemonėmis nebus pažeidžiamas proporcingumo principas, bus apsaugoti elektros energijos rinkos dalyvių teisėtų interesai bei valstybės ir visuomenės interesai.

Aiškinamajame rašte nurodoma, kad *„priklausomai nuo priimtų Įstatymų projektų redakcijos, bus sprendžiama dėl poreikio formaliai informuoti Europos Komisiją pagal Direktyvos 2019/944 9 straipsnį (t. y. nustatčius viešųjų paslaugų įpareigojimą) ir (ar) notifikuoti valstybės pagalbą“*. Siūlome detaliau pagrįsti, ar siūlomo teisinio reguliavimo priemonės būtų laikytina valstybės pagalba, ir jei taip, tuomet atkreiptinas dėmesys, kad tokia valstybės pagalba galėtų būti teikiama iš anksto apie ją pranešus Europos Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas ir gavus pritarimą (atitinkamai turėtų būti papildytas Sinchronizavimo įstatymo projekto 9 str. dėl nuostatų taikymo).

3. Teisės aktuose apibrėžiamos sąvokos turi būti tikslios ir aiškos (žr. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 6.5.p.). Sinchronizavimo įstatymo projekto 1 str. dėstomoje sąvokos *„elektros energijos kaupimo įrenginių sistema“* apibrėžtyje siūlytume nurodyti ne įrenginių valdymo aspektą, tačiau įrenginių paskirtį. Taip pat šios sąvokos apibrėžtyje abejotinas teritorijos *„vienoje teritorijoje ar skirtingose teritorijoje įrengtų“* požymio tikslingumas ir pagrįstumas.

Sąvokos *„izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugos“* apibrėžtyje siūlome atsisakyti neapibrėžtos nuorodos į *„Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis“*. Be kita ko, tokia nuoroda būtų vertintina kaip perteklinė, jei Elektros energetikos įstatyme (TAIS Nr. 20-11739) bus apibrėžta sąvoka *„su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga“*. Taip pat aptariamoje sąvokos apibrėžtyje siūlome atsisakyti perteklinio žodžio *„atskira“* arba pagrįsti tokią formulotę.

4. Galiojančio Sinchronizacijos įstatymo 6 str. yra skirtas nustatyti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizacijos nuo IPS/UPS sistemos būdinusiosioms sąlygoms nustatyti, tuo tarpu keičiamo Sinchronizacijos įstatymo 6 str. 5 p. siūloma įtvirtinti ne sąlygą, o

konkrečią priemonę (tai leidžia suprasti ir kituose keičiamo Sinchronizacijos įstatymo straipsniuose atitinkamai daromos nuorodos į „šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatyta priemonė“). Siekiant teisės akto nuoseklumo, siūlytume įvertinti šiuo aspektu ir pagrįsti konkrečios priemonės įrašymą į keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6 str. Jei būtų įvertinta, kad keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6 str. 5 p. nuostata dera su 6 str. pavadinimu ir turiniu, siūlytume šiame punkte atsisakyti žodžių „*kaip nurodyta šio įstatymo 6¹ straipsnio 3 dalyje*“. Taip pat atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo nuostatas dėl energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų, siūlytina pagrįsti, ar elektros energijos kaupimo įrenginių sistema bus prijungiama prie elektros tinklų kaip energijos kaupimo įrenginiai vadovaujantis keičiamo Elektros energetikos įstatymo 48² str. nuostatomis.

5. Vertinant Projektų tikslus ir laukiamą rezultatą, abejotina, ar keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 1 d. turėtų būti įtvirtinta paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus atsakomybė už šios sistemos *plėtrą*.

Siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, siūlytume įvertinti, ar keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 2 d. neturėtų būti įvardinta ne tik pareiga įrengti, bet ir *prijungti* prie perdavimo tinklų elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą.

6. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir pagrįstumo, aiškinamasis raštas pildytinas pagrindimu paaiškinant, kokiais kriterijais Energetikos ministerija turėtų vadovautis atrinkdama (tuo pačiu Vyriausybė skirdama) paskirtąjį kaupimo sistemos operatorių (aiškinamajame rašte paminėtas vienas kriterijus „*turinčiai pakankamus techninius gebėjimus užtikrinti tinkamą EEKS įrengimą ir veiklą*“, įvertinant ir tai, kad pirmos ar antros grupės nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė gali būti nesusijusi su energetikos veikla.

Be kita ko, šiame kontekste įvertintinas (suderinti tarpusavyje) kartu teikiamas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo į antros grupės nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašą įtraukiamas „*juridinis asmuo, Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirtas įrengti elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą, ją eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti bei išimties tvarka teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugą*“. Siūlome suderinti įstatymų nuostatas tarpusavyje (reiktų koreguoti Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 1 d.).

7. Atsižvelgiant į galiojančio Sinchronizavimo įstatymo 2 str. 3 d. apibrėžtą sąvoką „*elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas*“, manytume, kad Sinchronizavimo įstatymo projekto 6¹ str. 2 d. paskutinis sakinyss nėra nuoseklus kitų Sinchronizavimo įstatymo

nuostatų atžvilgiu bei sukuria išimtinį teisinį reguliavimą vienai iš sinchronizavimo projekto priemonių. Nebent tokio tikslo yra siekiama, bet tokiu atveju reikėtų siūlomą teisinį reguliavimą pagrįsti.

8. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytume atskleisti keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 3 d. nustatyto apribojimo paskirtajam operatoriui „*neturi teisės vykdyti kitos energetikos veiklos, nesusijusios su izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimu*“ turinį, nėra kol kas nustatyta, kokia paslauga yra laikoma *su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga* ir kokia kita energetikos veikla būtų su ja susijusi.

9. Sinchronizavimo įstatymo projekte paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus veikla siejama su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos *stabiliu* darbu su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžia, kurią konstatuoja vienas perdavimo sistemos operatorius. Nei Sinchronizavimo įstatymo projekte, nei galiojančiame Sinchronizavimo įstatyme nėra nurodyta, kas yra laikoma elektros energetikos sistemos „*stabiliu darbu*“, taip pat ir tokio fakto konstatavimo sąlygos. Atkreipiame dėmesį, kad pagal galiojančio Sinchronizavimo įstatymo 13 str. 1 d. perdavimo sistemos operatorius įgyvendina elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, todėl siūlytume įvertinti, ar sprendimą dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimo (pabaigos) perdavimo sistemos operatoriaus pateiktos informacijos pagrindu neturėtų priimti valstybės institucija (-os).

Taip pat siekiant teisinio aiškumo ir ūkio subjektų veiklos reguliavimo tikrumo, siūlytume tikslinti paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus išimtinių izoliuoto darbo rezervo paslaugų teikimo pabaigos nustatymo sąlygas, kadangi išimtinė teisė teikti paslaugas neturėtų trukti ilgiau nei to objektyviai reikia. Keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 5 d. nuostata, susijusi su elektros energijos kaupimo įrenginių perleidimu konkurso būdu kitiems ūkio subjektams „*esant Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatytoms sąlygoms*“, neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinos, pagal kurią ūkinės veiklos laisvės ribojimai galimi tik įstatymu.

10. Atsižvelgiant į galiojančio Sinchronizavimo įstatymo reguliavimo dalyką ir tikslus, abejotina, ar keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. 6 d., nustatanti kitų asmenų teisę įrengti ir eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius ir vykdyti energijos kaupimo veiklą pagal Elektros energetikos įstatymą, yra šio įstatymo reguliavimo dalykas arba turėtų būti papildomai paaiškinta, kokių santykius, susijusius su elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektu siekiama šioje dalyje reguliuoti.

11. Siekiant teisinio reguliavimo pagrįstumo, siūlome aiškinamajame rašte papildomai nurodyti Sinchronizavimo įstatymo projekto 5 str., kuriuo keičiamas galiojančio Sinchronizavimo įstatymo 8 str., pagrindimą.

12. Galiojančio Sinchronizavimo įstatymo 9 str. 5 d. nustatyta, kad „*elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto inžinerinės infrastruktūros vystymo plano rengimas finansuojamas šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytomis lėšomis*“. Pakeitus galiojančio Sinchronizavimo įstatymo 12 str. 1 d., reiktų įvertinti, ar minėta nuoroda liktų korektiška.

13. Keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 12 str. 4 d. nurodyta, kad „*visą šio įstatymo 6¹ straipsnyje nurodytą izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo išimties tvarka laikotarpį*“ patiriamos sąnaudos yra pripažįstamos ekonomiškai pagrįstomis paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus sąnaudomis. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 6¹ str. nėra nurodyto izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo išimties tvarka laikotarpio.

14. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytume paaiškinti (atskleisti), kada būtų laikoma keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 13 str. 4¹ d. nurodyto laikotarpio „*iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos stabilaus darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžios*“ pradžia. Taip pat siūlytume nuostatą, kad „*izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina reguliuojama Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis*“ perkelti Elektros energetikos įstatyme, kuriame be kita ko, nėra nustatytas šios paslaugos kainos reguliavimas arba nuoroda į Sinchronizavimo įstatymą.

Keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 13 str. 4¹ d. paskutinio sakinio redakcija tikslintina, nustatant, ar Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateiktas izoliuoto darbo rezervo paslaugų sutarties projektas turi būti suderintas.

15. Siekiant teisės akto glaustumo ir aiškumo, siūlytume atsisakyti konkrečios elgesio taisyklės nesukuriančio keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 13¹ str. 3 dalies, įvertinant ar nebūtų tikslinga apjungti paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus pareigų su šio straipsnio 1 ir 2 dalimis arba pagrįsti, kad toks apjungimas neatitiktų paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus veiklos.

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projekto (toliau – EEĮ projektas):

16. Atsižvelgiant į keičiamo Elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 2 str. 18¹ d. sąvokos „*energijos kaupimo įrenginys elektros sistemoje*“ apibrėžtyje išbraukiamus žodžius „*elektros sistemoje*“, reiktų peržiūrėti (greičiausiai keisti) kitus galiojančio EEĮ straipsnius, kuriuose vartojami žodžiai „*elektros sistemoje*“ tame pačiame kontekste, pvz., EEĮ 2 str. 18² d., 35¹ str.

17. Keičiamo EEĮ 48¹ str. siūloma nustatyti energijos kaupimo veiklos principus. Siūlomas teisinis reguliavimas stokoja nuoseklumo ir aiškumo, taip pat nėra aiškus santykis su Direktyva (ES) 2019/944, nes atitiktis lentelėje keičiamo EEĮ 48¹ str. nuostatos nėra aptartos:

17.1. keičiamo EEĮ 48¹ str. 1 d. siūloma nustatyti, kad „*energijos kaupimo veikla vykdoma ir elektros energijos kaupimo paslaugos elektros energijos rinkoje teikiamos rinkos sąlygomis konkurencinėje aplinkoje*“. Šioje nuostatoje vartojamos neapibrėžtos sąvokos, pvz., „*elektros energijos kaupimo paslaugos*“, „*konkurencinė aplinka*“. Apibūdinant kaupimo paslaugas, vartojama neapibrėžta formuluočių „*elektros energijos rinkos segmentai*“, nors sąvokos „*elektros energijos rinka*“ apibrėžtyje, nustatytoje EEĮ 2 str. 15 d., elektros energijos kaupimo paslaugos nėra įvardintos. Sistemiškai vertinant galiojančio EEĮ nuostatas, manytume, kad elektros energijos kaupimo paslaugų kainų reguliavimo teisiniai santykiai turėtų būti aptariami keičiamo EEĮ dešimtajame skirsnyje, pvz., EEĮ 67 str. Taip pat siekiant teisinio aiškumo, siūlytume aiškiai nustatyti, kokiuose įstatymo straipsniuose nustatyti atvejai, kai elektros energijos kaupimo paslaugų kainos yra reguliuojamos, nes iš siūlomos nuostatos „*nereguliuojamos, išskyrus šiame įstatyme numatytus atvejus*“ nėra aiškūs tokie atvejai. Šiame kontekste atkreipiame dėmesį, kad keičiamo Sinchronizavimo įstatymo 13 str. 4¹ d. izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos reguliavimas taip pat nekonkrečiai nukreipiamas į „*Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis*“.

17.2. sistemiškai vertinant keičiamo EEĮ 48¹ str. 3 d. nuostatą, kad „*energijos kaupimo įrenginio savininkas turi teisę teikti bet kokias elektros energijos kaupimo paslaugas*“ ir keičiamo EEĮ 48¹ str. 1 dalyje nustatytą elektros energijos kaupimo paslaugų apibūdinimą, siūlytume atskleisti, apie kokias „*bet kokias*“ elektros energijos kaupimo paslaugas yra kalbama ir kur jos yra nustatytos.

17.3. keičiamo EEĮ 48¹ str. 4 dalies nuostata tikslintina aiškiai nustatant taisyklę, kokia veikla gali (negali) užsiimti energijos kaupimo įrenginio savininkas, be kita ko įvertinant (perkeliant) Direktyvos (ES) 2019/944 nustatytus apribojimus.

17.4. keičiamo EEĮ 48¹ str. 5 d. nuostata, kad „*energijos kaupimo įrenginio savininkui įstatymu gali būti pavesta <...> teikti perdavimo sistemos operatoriui izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugą*“ galimai nedera su kartu teikiamo Sinchronizavimo įstatymo projekto nuostatomis, nes paskirtasis kaupimo sistemos operatorius skiriamas Vyriausybės, kita vertus, nes kaupimo įrenginio savininkas, o energijos kaupimo įrenginių sistemos savininkas. Siūlome šiais aspektais įvertinti Projektų nuostatas.

Kadangi sąvoka „*izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslauga*“ yra apibrėžiama kartu teikiamo Sinchronizavimo įstatymo projekte, siekiant teisės akto

glaustumo ir aiškumo, siūlytume atsisakyti keičiamo EEĮ 48¹ str. 5 d. pirmojo sakinio dalies „*kiek tai reikalinga įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis*“.

17.5. keičiamo EEĮ 48¹ str. nuostata tikslintina atsižvelgiant į tai, kad šiame straipsnyje, remiantis jo pavadinimu, nustatomi energijos kaupimo veiklos principai, bet ne reikalavimai, todėl siūlytume nurodyti, pvz., šio straipsnio 1-5 dalių nuostatos netaikomos.

18. Atsižvelgiant į keičiamo EEĮ 48² str. 2 d. nustatytus įpareigojimus tinklų operatoriui, siekiant teisės akto aiškumo, siūlytume EEĮ projektą papildyti nuostatomis, nustatančiomis tiek energijos kaupimo įrenginio savininko, tiek ir tinklų operatoriaus teises ir pareigas rengiantis prijungti energijos kaupimo įrenginius, pvz., sąlygų nustatymas, suderinimas ir (ar) energijos kaupimo įrenginio savininko įsipareigojimai ir pan.

19. Pritardami Teisingumo misterijos pastabai, atkreipiame dėmesį, kad keičiamo EEĮ 48² str. 3 d. redakcija turėtų tikslintina nustatant aiškią taisyklę, kuomet tinklų operatorius gali apriboti energijos kaupimo įrenginių prijungimą ir kad tokius apribojimus patvirtintų Taryba. Jei Tarybai būtų nustatoma nauja funkcija tvirtinti apribojimus, sistemiškai vertinant galiojančio EEĮ nuostatas, ar minėta funkcija neturėtų būti nustatyta EEĮ 9 str. 3 d. Keičiamo EEĮ 48² str. 3 d. antrasis sakiny, nustatantis Tarybos funkciją, sistemiškai taip pat turėtų būti dėstomas keičiamo EEĮ 9 str.

20. Keičiamo EEĮ 56 str. 3 d. siūloma papildyti nuostata, kad „*elektros energetikos įmonės, kurios teisiškai nėra įpareigosios skelbti savo metinių finansinių ataskaitų, jų kopiją laiko savo pagrindinėje buveinėje, kur su jomis gali susipažinti visuomenė*“ siūlytume įvertinti, ar neturėtų būti kartu leidžiama susipažinti ir su auditoriaus išvada, kuri finansinių ataskaitų skelbimo atveju yra skelbiama. Siekiant teisės akto aiškumo ir atsižvelgiant į Civilinio kodekso 2.49 str., siūlytume atskleisti vartojamos formuluotės „*pagrindinė buveinė*“ turinį.

21. Atsižvelgiant į tai, kad EEĮ projekte nėra aiškiai nustatoma, *kuomet energijos kaupimo įrenginių savininko kainos yra reguliuojamos*, siūlytume tikslinti keičiamo EEĮ 56 str., 69 str. nuostatas, nurodant, kokiais atvejais energijos kaupimo įrenginių savininkų kainos yra reguliuojamos arba daryti atitinkamas nuorodas. Taip pat siūlytume koreguoti formuluotę „*energijos kaupimo įrenginių savininkai, kurių kainos yra reguliuojamos*“, nes, manytume, turima omeny paslaugų (veiklos) kainos, bet ne savininko kainos.

Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, siūlytume papildomai paaiškinti, ar energijos kaupimo įrenginių savininkams, planuojantiems įrengti ir eksploatuoti energijos kaupimo įrenginius bus keliami tam tikri reikalavimai (jei taip, jie turėtų būti įtvirtinti įstatyme), pvz., kaip EEĮ 15 str. 6 d, 16 str. 8 d. nustatyti įsisteigimo reikalavimai, Atliekų tvarkymo įstatyme numatyti saugikliai ir kt.

22. Sistemiškai vertinant keičiamo EEĮ 67 str. 1² dalį, manytume, kad siūloma nuostata nėra šio straipsnio reguliavimo dalykas, be kita ko, nėra pateikti motyvai, kodėl izoliuoto darbo rezervo paslaugą teikiančiam subjektui taikomi įpareigojimai, užtikrinant įstatymo nuostatų nuoseklumą, nuosekliai nedėstomi EEĮ 68 str.

Dėl Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 5 straipsnio, 2 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto (toliau – NSUSOAĮ projektas):

23. NSUSOAĮ projekto nuostatos suderintinos su kartu teikiamo Sinchronizavimo įstatymo projekto nuostatomis, jei pastarajame būtų atisakyta paskirtajam kaupimo sistemos operatoriui nustatytos pareigos plėtoti energijos kaupimo įrenginių sistemą. Taip pat aktuali Išvados 6 pastaba.

24. Siekiant teisės akto glaustumo, siūlytume įsivesti keičiamo NSUSOAĮ 15 str. nurodyto juridinio asmens trumpinį. Taip suderintinos tarpusavyje formuluotės „įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis paskirtas“ ir „įstatymo pagrindu paskirtas“, bei atsisakyti neapibrėžtos formuluotės „vadovaudamasis teisės aktuose nustatytais reikalavimais“.

25. Atsižvelgiant į NSUSOAĮ 1 str. 2 d., siūlome pateikti argumentus (motyvus) dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus ir elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įtraukimo į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir svarbių įrenginių ir turto sąrašus.

Taip pat siūlome papildomai pagrįsti, paaiškinti, ar atsižvelgiant į Sinchronizavimo įstatymo projekte nustatytą izoliuoto darbo rezervo paslaugos laikinumą bus koreguojami NSUSOAĮ priedai ir ar elektros energijos kaupimo įrenginių sistema po perleidimo kitiems elektros energijos rinkos dalyviams neteks nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto statuso.

Dėl susijusio Vyriausybės nutarimo projekto:

26. Nutarimo projekto 2 p. siūloma prašyti Seimą Projektus svarstyti skubos tvarka. Pažymėtina, kad LR Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog įstatymų projektų svarstymo skubos tvarka procedūra gali būti taikoma tik ypatingais atvejais, kai dėl susidariusių politinių, socialinių, ekonominių ar kitų aplinkybių būtina skubiai nustatyti naują ar pakeisti galiojančią teisinį reglamentavimą siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes. Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Nutarimo projekto 2 p. pagrindžiant nustatytais įstatymų svarstymo skubos tvarka atvejais ir atitinkamai motyvuojant.

Dėl teisės technikos:

27. Projektai neturėtų įsigalioti anksčiau, nei jų įgyvendinamieji teisės aktai (be įgyvendinamųjų teisės aktų negalimas ir įstatymų veikimas pilna apimtimi). Reikėtų numatyti

vėlesnį Projektų įsigaliojimą, suderinant su jų įgyvendinamųjų teisės aktų įsigaliojimo data. Projektų įsigaliojimą nustatančiose normose, turėtų būti padaryta išimtis dėl nuostatų, įpareigojančių priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, įsigaliojimo.

28. Siekiant teisės akto aiškumo, teksto glaustumo ir nuoseklumo, siūlytume Projektus peržiūrėti atsisakant arba patikslinant neapibrėžtas nuorodas į „*kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose*“, „*įstatymu nustatytus reikalavimus, nustatytus specialius reikalavimus*“, „*šiuo įstatymu ir Europos Sąjungos teisės aktais*“ ir kt.; taip pat atskleisti vartojamų formuluočių tokių kaip „*nepagrįstų kliūčių patekti į rinką*“, „*konkurencinėje aplinkoje*“, „*apribojimai netaikomi*“, „*nedaro poveikio*“, „*teisiškai*“ turinį arba jas tikslinti (kai kurių atsisakyti); Sinchronizavimo įstatymo projekte nuosekliai vartoti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pavadinimą arba trumpinį „*Taryba*“.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė